

BIBLIOGRAFIA LITÚRGICA I PATRÍSTICA DE DOM ALEXANDRE OLIVAR I DAYDÍ

per MIQUEL S. GROS I PUJOL

El pasat 7 d'agost de 2010, a l'abadia de Montserrat, Dom Alexandre Olivar i Daydí celebrà solemnement el setanta-cinquè aniversari de la seva professió monàstica. La Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, fundada l'any 1969, s'uní a aquesta celebració. De fet, ell n'és el veritable fundador, malgrat que sempre només es presenta com un dels seus membres cofundadors. Ell la ideà, li fixà els objectius, en redactà els primers estatuts i l'ha presidida en els anys 1978-2003. També és projecte seu la publicació de la *Miscel·lània Litúrgica Catalana* i de la *Biblioteca Litúrgica Catalana*, que són els òrgans de publicació de les recerques dels seus membres. Per tot això, en la sessió vuitanta-dosena de la Societat, celebrada el dia 21 d'octubre de 2010, s'acordà de dedicar-li aquest volum i de publicar-hi la seva bibliografia més important. De la seva extensa publicació de llibres i d'articles científics, només hem seleccionat els títols referents a temes litúrgics i patrístics, que són les dues àrees més importants de les seves recerques. S'ha tingut present la interdependència que la litúrgia i la patrística tenen, analitzada expressament en l'estudi n. 81 d'aquesta bibliografia.

En l'extensa llista, figuren l'edició dels sacramentals de Vic i de Ripoll, publicats en els anys 1953 i 1964, respectivament, n. 15 i 35 de la bibliografia, volums que cal considerar com l'inici i l'estímul dels nombrosos estudis que després s'han fet sobre la nostra litúrgia fins ara. Entre els estudis patrístics, cal remarcar els copiosos articles dedicats a l'estudi i a preparar l'edició crítica dels sermons de sant Pere Crisòleg, bisbe de Ravenna en els anys 425-450, que l'han convertit, entre els patròlegs, en el més profund coneixedor de la predicació d'aquest insig-

ne pare de l'Església. L'edició de la seva obra homilètica en el *Corpus Christianorum Latinorum*, en els anys 1975-1982, n. 59 de a bibliografia, marca un moment molt important de les seves recerques. Aquests estudis i molts d'altres dedicats a la predicació cristiana antiga el portaran més tard a publicar l'importantíssim volum *La predicación cristiana antigua*, l'any 1991, número n. 92 de la bibliografia, que és el primer estudi global que fins ara s'ha fet sobre aquest tema. En la bibliografia també es fa una recensió dels catàlegs de manuscrits i d'incunables que ha publicat. Finalment també hi esmentem les seves nombroses recensions dels llibres i estudis sobre l'antiga litúrgia catalana publicades a la prestigiosa revista *Archiv für Liturgiewissenschaft* de l'abadia de Maria Laach, que donen una visió preciosa de tots els avenços que s'han fet en aquest camp de recerca.

L'obra científica del pare Alexandre Olivar i Daydí en aquests setanta-cinc anys de vida monàstica és molt important i restarà sempre com un punt àlgid en la història de la cultura catalana.

BIBLIOGRAFIA LITÚRGICA I PATRÍSTICA

1. «El sacramentario de Vich del seiglo XI». A: *Congreso eucarístico diocesano de Barcelona: Crònica*. Barcelona, 1945, p.361-364.
2. «Serie de *benedictiones lectionum* en cod. Montserratensis 72». *Ephemerides Liturgicae*, 62 (1948), p. 230-234.
3. «El fragmento de sacramentario ms. 819 de Montserrat». *Hispania Sacra*, 1 (1948), p. 415-432.
4. «Les *benedictiones lectionum officii* d'après les documents de Montserrat aux environs de 1500». *Ephemerides Liturgicae*, vol. 2 (1949), p. 42-56.
5. «Un manuscrito desconocido de san Ireneo: *Adversus haereses*» *Scriptorium*, vol. 3 (1949), p.11-25.
6. «Die liturgische Bewegung in Spanien nach dem Ausgang des Bürgerkrieges (1939-1949)». *Liturgie und Mönchtum*, vol. 4 (1949), p. 78-85.
7. «Deux sermons restitués à saint Pierre Chrysologue». *Revue Bénédictine*, vol. 59 (1949), p. 114-136.
8. «San Pedro Crisólogo y la solemnidad *In medio Pentecostes*». *Ephemerides Liturgicae*, vol. 63 (1949), p. 389-399.
9. «Un fragmento de sacramentario inédito del Museo Episcopala de Vich». *Hispania Sacra*, vol. 2 (1949), p. 419-424.
10. «Codices per ordinem ex integro legant (San Benito, *Regula monasteriorum*, cap. 48». *Revista de Archivos, Bibliotecas y Museos*, vol. 57 (1949), p. 513-522.

11. «Los manuscritos patrísticos y litúrgicos latinos de la Universidad de Salamanca». *Analecta Sacra Tarraconensia*, vol. 22 (1949), p. 75-92.
12. «Las prescripciones litúrgicas del Concilio de Coyanza». *Archivos Leoneses*, vol. 9 (1951), p. 79-113.
13. «Das hl. Petrus Chrysologus als Verfasser der pseudo-augustinischen Predigten Mai 30, 31 und 99 (2-3)». *Colligere Fragmenta. Festschrift Ali ban Dold*. Beuron, 1952, p. 113-123.
14. «Der 186. Sermo des pseudo-augustinischen Anhangs». *Sacris Erudiri*, vol. 5 (1953), p. 133-140.
15. *El Sacramentario de Vich*. Barcelona: Consejo Superior de Investigaciones Científicas, 1953. (*Monumenta Hispaniae Sacra*, Serie Litúrgica, 4).
16. «Sobre un sermón de Epifanía y un fragmento de sermón de Navidad atribuidos erróneamente a san Pedro Crisólogo». *Ephemerides Liturgicae*, vol. 67 (1953), p. 129-137.
17. «La poscomunión *Spiritum nabis*». A: XXXV Congreso Eucarístico Internacional (Barcelona, 1952): *Sesiones de estudio*. Vol. I. Barcelona, 1954, p. 732-739.
18. «Els principals exegetics de sant Pere Crisòleg». *Miscellanea Biblica B. Ubach*. Montserrat, 1953, p. 413-437. (*Scripta et Documenta*, 1).
19. «Clavis sancti Petri Chrysologi». *Sacris Erudiri*, vol. 6 (1954), p. 327-342.
20. *Catàleg dels incunables de la Biblioteca de Montserrat*. Montserrat, 1955. (*Scripta et Documenta*, 5).
21. «Notas sobre manuscritos». *Hispania Sacra*, vol. 8 (1955), p. 429-446.
22. «La obra litúrgica del papa Pío XII». *Norma Vitae*, vol. 3 (1956), p. 43-45.
23. «Varia patrística». *Analecta Sacra Tarraconensia*, vol. 29 (1956), p. 3-23.
24. «San Pedro Crisólogo, ¿autor del texto de la Bendición de las Fuentes Bautismales?». *Ephemerides Liturgicae*, vol. 71 (1957), p. 280-292.
25. «Guillem de Miers, abat de Sant Pau de Roma, i la seva obra litúrgico-monàstica». *Liturgica*, vol. 2, Montserrat, 1958, p. 299-345. Amb la col·laboració d'Efrem Compte. (*Scripta et documenta*, 10).
26. «El leccionario Sambola reaparecido». *Hispania Sacra*, vol. 11 (1958), p. 175-183.
27. «Sobre una citación de un missal llamado de San Isidoro en Guitmundo de Aversa». *Hispania Sacra*, vol. 11 (1958), p. 185-186.

28. «La Eucaristía en la predicación de san Pedro Crisólogo». *La Ciencia Tomista*, vol. 86 (1959), p. 605-628. Amb la col·laboració d'Aureli Maria Argemí.
29. «Vom Ursprung der römischen Taufwasserweihe». *Archiv für Liturgiewissenschaft*, vol. 6, núm. 1 (1959), p. 62-78.
30. «Sobre el *capitulare lectionum* del còdice Vatic. Regin. lat. 9». *Ephemerides Liturgicae*, vol. 74 (1960), p.393-408.
31. «La solemne bendició del agua bautismal». *Norma Vitae*, vol. 32 (1961), p. 16-17.
32. «San Pedro Crisólogo autor de la *Expositio Symboli* de Cividale». *Sacris Erudiri*, vol. 12 (1961), p. 294-312.
33. *Los sermones de san Pedro Crisólogo: Estudio crítico*. Montserrat, 1962. (Scripta et Documenta, 13).
34. «Las bendiciones de las lecciones nocturnales según breviario manuscrito de Gerona». *Hispania Sacra*, vol. 14 (1961), p. 453-463.
35. *Sacramentarium Rivipullense*. Barcelona; Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Instituto P. Enrique Flórez, 1964. (Monumenta Hispaniae Sacra, Serie Litúrgica, 7).
36. «Fragments d'un curiós sacramentari-martirologi». *Gesammelte Aufsätze zur Kulturgeschichte Spaniens*, vol. 21 (1963), p. 12-53. Spanische Forschungen der Görresgesellschaft.
37. «El sacramentario aragonés ms. 815 de la Biblioteca de Montserrat». *Hispania Sacra*, vol. 17 (1964), p. 61-97.
38. «La duració de la predicació antiga». *Liturgica*, vol. 3 (1966), p. 143-184.
39. «Los textos raros o hasta ahora inéditos del sacramentario ms. 815 de Montserrat». *Hispania Sacra*, vol. 18 (1965), p. 211-216.
40. «Sobre un misal manuscrito procedente de Santes Creus». *Analecta Sacra Tarraconensia*, vol. 38 (1965), p. 211-216.
41. «Les supervivències litúrgiques autòctones a Catalunya en els manuscrits dels segles XI-XII». A: *Segon Congrés Litúrgic de Montserrat*. Vol. 2. Montserrat, 1967, p. 21-89.
42. «Observacions metodològiques per a una història de la litúrgia monàstica a Catalunya». A: *Primer Col·loqui d'història del monaquisme català*. Vol. I. Santes Creus, 1967, p. 229-232.
43. «El ara paleocristiana de San Pedro de Tarrasa». A: *Miscellanea liturgica in onore di Sua Eminenza il Cardinale Giacomo Lercaro*. Vol. 2. 1967, p. 1045-1051.
44. «Pietro Crisologo, arcivescovo di Ravenna, dottore della Chiesa, santo». A: *Bibliotheca Sanctorum*. Vol. 10. Roma, 1968, op. 685-691.

45. «La consagración del obispo Marcelino de Voghenza». *Rivista di Storia della Chiesa in Italia*, vol. 22 (1968), p. 87-93.
46. «Ein Ablassbrief von 1500 zugunsten des Domes zu Huesca». *Beiträge zur Inkunabelkunde Dritte Folge*, vol. 3 (1968), p.168-169.
47. *Els manuscrits litúrgics de la Biblioteca de Montserrat*. Montserrat, 1969. (Scripta et Documenta, 18).
48. «*Liber infernalis* o *Visio Pauli*». *Sacris Erudiri*, vol. 18 (1967-1968), p. 550-554.
49. «Abermals der Rotulus von Ravenna». *Archiv für Liturgiewissenschaft*, vol. 11 (1969), p. 40-58.
50. «Panorama actual de la investigació històrica de la litúrgia a Catalunya». *Analecta Sacra Tarraconensia*, vol. 41 (1968), p. 245-278.
51. «Notícia sobre la fundació de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics». *Revue d'Histoire Ecclésiastique*, vol. 65 (1970), p.662.
52. «Els manuscrits litúrgics de procedència catalana conservats fora de Catalunya». *Miscel·lània històrica catalana. Homenatge al Pare Jaume Finestres, historiador de Poblet*. Poblet, 1970, p. 15-56. (Scriptorium Populeti, 3).
53. «Preparación e improvisación en la predicación patristica». A: GRANFIELD, Patrick; Jungmann, Josep [ed.] *Kyriakon. Festchrift Joahannes Quasten*. Vol. 2. Münster: Verlag Achendorff, 1973, p. 736-767.
54. «La liturgia española del siglo XI al XV». A: *Repertorio de historia de las ciencias eclesiásticas en España. Siglos IV-XVI*. Vol. 2. Salamanca, 1971, p. 69-82.
55. «Les fonts catalanes emprades pel P. Joan B. Ferreres en la seva *Història del missal*». A: *Estudis d'història medieval*. Vol. 5. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Històrics, 1972, p. 117-130.
56. «Quelques remarques historiques sur la prédication comme action liturgique dans l'Eglise ancienne». A: *Mélanges liturgiques offerts au R. P. Dom Bernard Botte*. Louvain, 1972, p. 429-443.
57. «Tien jaar liturgievernieuwings in Spanje» A: *Tijdschrift voor Liturgie*. Afflighem, 1973, p. 298-302.
58. *El nou santoral litúrgic de Catalunya*. Barcelona, 1973. Amb la col·laboració d'Àngel Fàbrega i Miquel dels Sants Gros.
59. *Sancti Petri Chrysologi collectio sermonum a Felice episcopo sermonibus extravagantibus adiectis*. Turnhout, 1975-1982. 3 v. CCL XXIV-XXIV^B.
60. «L'image du soleil non souillé dans la littérature patristique». *Didaskalia*, vol. 5 (1975), p. 3-20.

61. «Le sermon pour la Toussaint sur *Beati qui persecutionem patiuntur* de Jean de Gerson». *Bulletin de Littérature Écclesiastique*, vol. 4 (1976), p. 265-285.
62. *Catàleg dels manuscrits de la Biblioteca del Monestir de Montserrat*. Montserrat, 1977. (Scripta et Documenta, 25).
63. «Els manuscrits andorrans conservats a la biblioteca de Montserrat». *Quaderns d'Estudis Andorrans*, vol. 2 (1977), p. 43-47.
64. «Resseña de las publicaciones recientes referentes a san Pedro Crisólogo». *Didaskalia*, vol. 7 (1977), p. 132-151.
65. «La Comissió Interdiocesana per a la Versió dels Textos Litúrgics al Català». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 1 (1978), p. 167-185.
66. «*Iacebat in praesepio et fulgebat in caelo*: Un estudio sobre fuentes patrísticas de textos litúrgicos». *Eulogia: miscellanea liturgica in onore di P. Burkhard Neunheuser O.S.B.* Roma, 1979, p. 267-275.
67. «Consideracions sobre l'acròstic *Audiamus fratres magnalia dei*». *Revista Catalana de Teologia*, vol. 4 (1979), p. 25-32.
68. «Über das Schweigen und die Rücksichtnahme auf die achawache Stimme des Redners in der altchrislichen Predigt». *Ecclesia Orans. Mélanges A. G. Hamman. Augustinianum*, vol. 20 (1980), p. 269-274.
69. «Sever d'Antioquia en la història de la predicació». *Revista Catalana de Teologia*, vol. 5 (1980), p. 403-442.
70. «*La veu dels Pares de l'Església en la litúrgia de les hores: Els autors de les lliçons segones dels oficis de lectura*. Barcelona, 1981. Amb la col·laboració de J. Fàbregas i Baqué.
71. *Corpus Christianorum. Instrumenta lexicographica latina. Fasc. 3 (SL 24-24^A-24^B). Series A: Formae. Series B: Lemmata. Sanctus Petrus Chrysologus. Collectio sermonum cura et studio A. Olivar. Curante Cetedoc. Turnhout, 1982.*
72. «Trois nouveaux fragments en onciale du commentaire de saint Jérôme sur l'Évangile de Matthieu». *Revue Bénédictine*, vol. 92 (1982), p. 76-81.
73. «Survivances wisigothiques dans la liturgie catalano-languedocienne». *Cahiers de Fanjeaux*, vol. 17 (1982), p. 157-172.
74. *Els auditoris cristians antics: Discurs de recepció llegit el dia 14 d'abril de 1983 a la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona*. Barcelona, 1983.
75. «La predicación patrística: circunstancias de lugar». A: *IX Synposium de Prehistòria i Arqueologia Peninsular. II Reunió d'Arqueologia Paleocristiana Hispànica. Montserrat, 2-5 novembre 1978*. Barcelona, 1983, p. 198-207.
76. «Les réactions émotionnelles des fidèles pedant la lecture solennelle de l'Écriture dans l'Église des Père». A: *Mens soncordet voci, pour Mgr. A. G. Martimort à l'ocasion de ses quarante anées d'enseignement et*

- de ses vint anys de la constitution Sacrosanctum Concilium*. París, 1983, p. 452-464.
77. «Sobre les ovacions tributades a los antiguos predicadores cristianos». *Didaskalia*, vol. 12 (1982), p. 13-44.
 78. «Els predicadors antics i llurs auditoris». *Revista Catalana de Teologia*, vol. 8 (1983), p.45-80.
 79. «Noves notícies de manuscrits litúrgics i a propòsit d'ells». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 2 (1983), p. 131-143.
 80. *Pere Crisòleg: Sermons, amb traducció de J. Fàbregas i Baqué*. Barcelona: Fundació Bernat Metge, 1985-2003.
 81. «Notas para el estudio de la interdependencia de textos litúrgicos y patristicos». *Ecclesia Orans*, vol. 2 (1985), p. 127-137.
 82. «Fidelibus tuis vita non tollitur sed mutatur in melius». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 3 (1984), p. 75-78.
 83. «Sobre la crisologia de san Pedro Crisólogo». *Bessarione*, vol. 4 (1985), p. 95-106.
 84. «El missal de Galceran de Vilanova, bisbe d'Urgell». *Urgellia*, vol. 7 (1984-1985), p. 489-498.
 85. «Die Textüberlieferung der Predigten des Petrus Chrysologus», *Texte und Textkritik. Eine Aufsatzsammlung. Texte und untersuchungen*, vol. 133 (1987), p. 469-487.
 86. «Prósjomen. El contexto histórico de una antigua fórmula litúrgica». A: *Traditio et progressio: Studi liturgici in onore del Prof. Adrien Nocent, a cura di Giustino Farnedi*. Roma, 1988, p. 391-411. (*Studia Anselmiana*, 95).
 87. «Sobre un manuscrit poc conegut de la versió catalana antiga del *Breviarium de virtutibus* de Joan de Gal·les». A: *Studia in honorem prof. M. de Riquer*. Vol. 3. Barcelona, 1988, p. 87-95.
 88. «Problemes idiomàtics de la predicació antiga». *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras*, vol. 41 (1987-1988), p. 19-28.
 89. «Observacions sobre incunables conservats a la Biblioteca Episcopal de Vic i a la de Montserrat». *Studia Vicensia*, vol. 1 (1989), p. 195-199.
 90. *Els incunables conservats a la Biblioteca de Montserrat*. Montserrat, 1990. (*Scripta et Documenta*, 40).
 91. «Gottesdienst der kirche im iberischen Raum». *Archiv für Liturgiewissenschaft*, vol. 32 (1990), p. 253-264.
 92. *La predicación cristiana antigua*. Barcelona, 1991.
 93. *Catàleg dels manuscrits de la Biblioteca del Monestir de Montserrat. Primer suplement, seguit d'una antologia de textos trets del fons manuscrit montserratí*. Montserrat, 1991. (*Scripta et Documenta*, 41).

94. «Les abreviaturas de los manuscritos de liturgia romana» A: *Las abreviaturas en la enseñanza medieval y la transmisión del saber*. Vol. 4, Barcelona, 1990, p. 43-49.
95. «Nachträgliche Bemerkungen zur kritischen Ausgabe der Predigten des Petrus Chrysologus». BARTELINK, G.J.M.; HILHURST, A.; KNEEPKENS, C. H. [ed.]. *Eulogia: Mélanges offerts à Antoon A. B. Bastiaensen à l'occasion de son soixante-cinquième anniversaire*. Steenbrugis, 1991, p. 223-235.
96. «Gottesdienst der kirche im iberischen Raum». *Archiv für Liturgiewissenschaft*, vol. 33 (1991), p. 11-16.
97. «Anastasi Sianïta i el seu sermó sobre la sagrada sinaxi». *Revista Catalana de Teologia*, vol. 16. (1992), p. 227-235.
98. «La litúrgia a catalunya ara fa mil anys». A: *Symposium Internacional sobre els Orígens de Catalunya (segles VIII-XI)*. Vol. 2. Barcelona, 1992, p. 75-84.
99. «¿Es auténtico el sermón 218 de san Agustín?». *Augustinianum*, vol. 32 (1992), p. 369-384.
100. «Ad id quod estis Amen dicitis: Comunicazione e partecipazione nell'atto liturgico secondo il pensiero patristico». *Rivista Liturgica*, vol. 80 (1993), p. 168-179.
101. «El misterio del culto cristiano en el pensamiento del joven Viktor Warnach». A: *Mysterium et ministerium: Miscelánea en honor del professor Ignacio Oñatibia Audela en su 75º cumpleaños*. Vitòria, 1993, p. 116-129.
102. «Les exordes des sermons de saint Pierre Chrysologue». *Revue Bénédictine*, vol. 104 (1994), p. 88-105.
103. «El recull de pregàries marials del manuscrit 217 de Ripoll». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 5 (1994), p. 31-42.
104. «L'obra científica de José Janini». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 6 (1995), p. 13-46.
105. «I poveri alle porte delle chiese nella predicazione del iv secolo». MANICARDI, E.; RUGGIERO, F. [ed.]. *Liturgia ed evangelizzazione nell'epoca dei Padri della Chiesa e nel Vaticano II: Studi in onore di Enzo Lodi*. Bolònia, 1996, p. 219-235.
106. «Nou panorama de la investigació de la història de la litúrgia a Catalunya». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 7 (1996), p. 45-105.
107. «La vida rural i la pastoral reflectides en la predicació de Pere Crisòleg». A: *Spania: Estudis d'antiguitat tardana oferts en homenatge del professor Pere de Palol Salelles*. Montserrat, 1996, p. 171-182.
108. «Gottesdienst der Kirche im iberischen Raum». *Archiv für Liturgiewissenschaft*, vol. 38-39 (1996-1997), p. 135-155.

109. «Els manuscrits litúrgics medievals de l'Ametlla de Montoliu de Segarra» *Miscel·lània en Homenatge a Joan Ainaud de Lasarte*. Vol. 1. Barcelona, 1988, p. 175-179.
110. «Reflection on Probleme Raised by Early Christian Preaching». A: CUNNINGHAM, Mary B.; ALLEN, Pauline [ed.]. *Preacher and Audience: Studies in early and Byzantine Homiletica*. Leiden; Boston; Köln, 1998, p. 21-32.
111. «La aportación de los sermones Dolbeau de san Agustín a algunos aspectos formales de la predicación antigua». *Augustin prédicateur (395-411). Actes du Colloque International de Chantilly (5-7 septembre 1996) edités par Gouloen Madec*. París, 1998, p. 63-71.
112. «Sévere d'Antioche prédicateur». *Connaissance des Pères de l'Église*, vol. 74 (1999), p. 54-60.
113. *Catàleg dels incunables de la Biblioteca Episcopal de Vic*. Vic, 2000. Publicat junt amb F. X. Altés i Aguiló.
114. «De com predicadors bizantins explicaven l'episodi de l'Anunciació el 25 de març». A: Fovenda sacra litúrgia: *Miscel·lània en honor del Dr. Pere Farnés*. Barcelona, 1999, p. 419-426.
115. «Dom Jordi Pinell, un investigador en el camp històric de la litúrgia». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 9 (1999), p. 13-15.
116. «Un fragment de sacramentari gironí conservat a Heidelberg». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 9 (1999), p. 73-83.
117. «Gottesdienst der Kirche im iberischen raum». *Archiv für Liturgiewissenschaft*, vol. 41 (1999), p. 266-277.
118. «El sacramentari fragment I/14 de la Biblioteca Episcopal de Vic». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 10 (2001), p. 193-202.
119. «Las polilogías paradójicas relativas a la Pasión de Cristo en la literatura patristica». *Historiam perscrutari: Miscellanea di studi offerti al prof. Ottorino Pasquato, a cura de Mario Maritano*. Roma, 2002, p. 623-636.
120. «Gottesdienst der Kirche im iberischen Raum». *Archiv für Liturgiewissenschaft*, vol. 43-44 (2001-2002), p. 222-232.
121. «Sobre el sacramentari de Sant Julià de Vilatorça». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 11 (2003), p. 47-56.
122. «Sobre Ermenir Quintilià i un fragment de sacramentari de Santa Eugènia de Berga». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 12 (2004), p. 91-99.
123. «Parenostres en substitució de salms: A propòsit d'un text català del segle xv». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, vol. 13 (2005), p. 9-16.

124. «Gottesdienst der Kirche in iberischen Raum». *Archiv für Liturgiewissenschaft*, vol. 46 (2004), p. 251-266.
125. *Catàleg dels manuscrits de la Biblioteca del Monestir de Montserrat. Segon suplement: Masnucrits 1379 a 1487*. Montserrat, 2010. (Scripta et Documenta, 87).